

૧૪૧૭૨

અક્ષતનું પડીકું

પ્રકાશક:—શા. ચુનીલાલ મનપાલ યુકેસેલર.



R.N. 31

રાણીવલાલ, મેલમશાહ—સુરત.

બે આના

Copy Right by C. M. Shah

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૧૭૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અડકાનુ પડકુ

વિષય ૮ - : ૨૪૨,

૨૦/૭૬ ૧૬-૭-૨૩

સંગીતનાં શોખીનામાં
માન પામેલું

જન સમાજ માં
પ્રખ્યાત થયેલું

અક્કલનું



પડીકું

અથવા

ખુબીનો ખખનો

ભીર—કુણાલ.—રાગ, જાઝલ—

અમારાં દેશને છોડી, અમે ચાનાર પરદેશી;
હૃદયને મેળવી લેજો, અમારો પ્યાર પરદેશી.
અ્યાં દુર્ભાગીયાં એવાં, તમણી દેશની સેવા;
મટકથું પારકા ઘરમાં બની લાગામ પરદેશી.
અમારી ધર્મ નીતિથી, અમારી સત્ય રીતિથી;
અમે સ્તકરૂપી થઈશું હૃદયના હાર પરદેશી.
અમારા દેશ બંધુઓ, અમારી જન્મ ભુમીમાં;
હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હૃદયાર પરદેશી.

111

1928

11 JUL 1928

૧૪૧૭૨

સુરત વિધાપીઠ શાસ્ત્રી
અમદાવાદ

ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ

બલીરાબ.

મારી સજની તું ક્યાં રમીઆવી રજની, સાયું બોલ, બોલ, બોલ,
શાણી સૈયર, તું શીદને આળ ચઢાવે, કેડો છોડ, છોડ, છોડ, છોડ ?
હમણાં માળા કુંથી હતીને, હમણાં કેમ કરમાણી,
પરસેવો તને ક્યાં વળ્યો, તારી ભમ્મર ક્યાં ભીંજણી—સાયું.
કાળો ભમરો શીરપર બેઠો, ઉરાડતાં ધભરાણી,
લાપોટે લટ છુટી ગઈ—મારી ભમ્મર ત્યાં ભીંજણી—કેડો.
કસ્તુરી તારા અંગે મ્હેકે, કુસુમ-કળીના હારો,
નયન રહ્યાં છે નામી નવેલી મળીએ કાણુ ડગારો—સાયું.—સાયું.
ચંદ્ર-સરોવર નહાવા ગઈતી, વાટે મળ્યો એક માળી,
છાળ ભરીને ગજરા આપ્યા, હું તો તમથી હારી—કેડો.

રાજા જશવન્તસિંહ —રાગ ભજન—

મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે ભેગીડા જુના—
લગની પુજ નામની લાગીરે ભેગીડા જુના—
વચનો ભેદ ભર્યાં ભેદનાં, હૈયાં પુજવીણ સુના—
આ કામલુગારી નારીએ શું કામણ મુંજને દીધું ?
તન દધને મનહું લીધુંરે પણ દુઃખ વિયોગનું દીધું—
નીશદીન સાથ રહું સમજુના.....મારા ભવની—

મહાશ્વેતા કાદરબરી—રાગ—ભજન—

રૂપે શું મન રાચોરે. કાયાનો રંગ કાચોરે ભગવાન ભજો (૨)
હાડ માંસને રૂધિર ભરેલું મઢ્યું ચામડે અંગ, (૨)
ગંદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ.
ભરસો નહીં સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન ભજો—

ભરથરી-પીંગળા અને ભરથરીનો સંવાદ—

ધીક યુવા ધીક મુજને, ધીક ક્રમ વિચારજ;

જેણેરે જીવાવી મને સત્યથી, કર્યા નીચ વિચારજ,

—ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રંક છું, નારી-અજ્ઞાની જાતજ;

અન્ય વખત એવું નહીં કરું, લાજ્યા માતને તાતજ—ભેખરે.

કપટ રૂપીરે રાણી પીંગળા, એશું બોલે વચનજ;

રાજરે તનયું પુત્ર કારણે, જો વિચારીને મનજ;

ભિક્ષા દેને મૈયા પીંગળા.

પુરે ખોટી ને ખોટું રાજ છે, ખોટો સારો સંસારજ;

અલખ જગાવું વન એકલો, જેથી પામું ઉદ્ધારજ.—ભિક્ષા.

રહોતો રાજ રસોષ કરું, જમતા જાઓ સ્વામીનાથજ;

ક્ષિરરે નીપજવું ક્ષણ એકમાં, જમીએ આપણ સાથજ.—ભેખરે.

મદારે કરાવું રંમ મહેલમાં, રાખું યુત્ત અવાસજ;

જેમરે જાણે નહિ જગતમાં, સાધો-જોગ રહી પાસજ—ભેખરે.

મહેલરે તારાને રાણી શું કરું, કેવો યુત્ત અવાસજ;

ક્ષિરરે ભોજન તારું રાણી શું કરું, નથી ભોગની આશજ—ભિક્ષા.

વાસી જંગલના જોગી અમે, નહીં ગ્રામમાં વાસજ;

વિપતી વેશીથી અજગો રહું, નહિ નારીનો પાસજ.—ભિક્ષા.

ભગવા જોઈ રાજ ભરથરી, દાવાનળ દીલ ચાયજ;

માઝ-કહો-ન-મારા કંથજ, લાગે દેહમાં લાયજ.—ભેખરે.

વધુરે શું વદું રાણી પીંગળા, કરું અરે કટલો ઉચ્ચારજ;

અંધુ જોવેરે અંધુ તજ્યો, માર્યો વચન નો મારજ,

હુવેરે રાજને રાણી શું કરું ?

વાંકીરે વિધાતા મને લુલાવી, લખીયા લેખ લલાટજી,
 આનુંરે પ્રાયશ્ચિત હવે શું કરું, મારગ આપો પૃથ્વી માતજી.—ભેખરે,
 ત્રણુશો નારીરે અન્ય આપની, માળવપતિ મહારાજજી;
 એકને કારણ એને નવ તને, પાપી પીંગળાને કાજજી—ભેખરે.
 મોહ છોડી દે રાણી પીંગળા, પ્રીતે કર સતસંગજી;
 સગુરે નથી કોઇ કોઇનું, આ સંસાર પતંગજી.—બિહા.
 દેતી હું તો બિહા દે મુને, નહિ તો કરે ગૃહ ત્યાગજી,
 ગુરૂજી મારારે રોશે થશે, ચાલી જાય જમાતજી.—બિહા.
મહાચેતા કાદમ્બરી :-:====:-

થઇ પ્રેમવશ પાતાળીઆ, મારા મનના માલીક મળીયારે...(૨)
 પ્રીતે કરો મુખવાસ, સજનવા રાજ હૃદયના વાસી.
 પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી. મારા મનના મનોરથ ફળીયારે...થઇ.
 ભાગ્યવંત કર્યો ભગવતી મુજને, જીવન સફળ થયું મારું,
 કરો શ્રીહરિ શુભ તમારું, મારા મનના માલીક મળીયારે...થઇ.
વીર કેશરી.—રાગ—ગઝલ,—કવ્વાલી—

થવાનું ના થવાનું કહે; નળુમી કાણ એવો છે;
 ન જાણ્યું જાનકી નાથે; સંવારે શું થવાનું છે ?
 હતી શલ્યા રૂપે “અહલ્યા” જગતમાં વાત જાહેર છે;
 ન જાણ્યું જ્ઞાની ગૌતમે; સંવારે શું થવાનું છે ?
 હતા કૌરવ અને પાંડવ; જગતમાં મહાપ્રણી યોદ્ધા;
 ન જાણ્યું લીલમ જેવાએ; સંવારે શું થવાનું છે ?
 રમ્યા બુગડું સહુ સાથે; વિજીતી સૌ ગયા હારી;
 ન જાણ્યું બર્મ જેવાએ, સંવારે શું થવાનું છે ?

દલપત ભજન.

—રાગ-ભજન—



મોહન તારી મોરલીરે,
વૃજનારને વેરણુ થઇ !
(૨) હે.....હરી.

કામળ સુરે કાળજી કાર્યું,
ચીતહું ચોર્યું વેરણુ થઇ-મો.
કામ તો હવે કાંઇ ન મુજે (૨)
સાંભળતા શનુ થઇ—(૨)
માતા પિતા તણી લાજી તજીને,
વૃંદાવનમાં ગઇ—મોહન.

વૃજનારને વેરણુ થઇ, મોહન તારી મોરલી-તારી મોરલી—(૨)
આવા આવા કારમાં કામણુ (૨) શામળા સીધા થઇએ—મોહન.
દુઃખડાં કેરાં, દુગર ડોળ્યા, મા આપડી લ્યો પછએ—મોહન.
“દલપત” વ્રીહતા દેવને મળવા (૨) ગોપીઓ ગોકુળ ગઇ—મોહન.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —::=====::—

શું કહું કથની મારી રાજ, શું કહું કથની મ્હારી.
હું તો દૈવના ત્રાસે હારી રાજ.....શું કહું.
પરખી પારીજાતિક મેં અર્પણ કીધું મન મ્હારું,
પતી તજી પન્થોક સિધાળ્યા, કરી જીવતર મમ આરું રાજ—શું કહું.
ચંદન કાષ્ટની ચિતા રચાવી, પતિ સહગમનની આશે,
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણો પણ, ઉડી ગયો આકાશે રાજ—શું કહું.
અરધ્યું મેં સર્વસ સ્વામીને, પ્રેમની કંઈની ધારી;
તજી જગત જંજાળ સર્વ હું, પ્રીતે ભજું ત્રીપુરારી—શું કહું.

લરથરી—રાગ-મરશીયા—

હાય, કેમ આ સહેશે ઉઠેની રંડાપો, ધણી થઇ છે રાગજી માફ રાખે;
બાણુ લક્ષ માળવાના છે સ્વામી, કામ કાઢીલા રૂપે ન ખામી,

ગૌર અંગે લલિત શી જામીરે.—હાય, કેમ

એક બાળું કૃષ્ણા તમારી રૂએ, અંદરકળા ચોધાર નીર ચુએ,

આપુ સુખે ન આજ કાઇ સુએરે—હાય

મેહેલ મેહેલે વિલાપ છાયો છે, પવન શોકનો સધળે વાયો છે;

કળકળતાં બાધઓ ને ભાધઓ છેરે—હાય

ખાંધે લટકી શી લગવી ઝાળી, આઘ્યા વસ્ત્ર ક્યાં ગેર ઝખાળી,

હાય હઠડામાં પ્રગટાવી હોળીરે—હાય

નથી વિક્રમ બાધની દંઇ આશા, કીધાં કરમે એવારે તમાશા;

એણે ખીજાં જંગલ કંયાઇ વસાવ્યારે—હાય

ધણી નોધારા અમને કરોમાં, આવું અણધાર્યું પગલું ભરોમાં,

જોગી જીવતાં ચિત્તામાં ધરોમાંરે—હાય

વીર કેશરી —રાગ. ગઝલ—

ખરા તે હીંદના સંતાન લડે જે હિંદને કાળે,

લડે જે હિંદને કાળે, મરે જે હિંદને કાળે.

દુભાતો દેશને દેખી, ચડે વારે હિમગેથી,

પ્રભુ કે બાદશાહોથી, જુએ જે હિંદને કાળે,

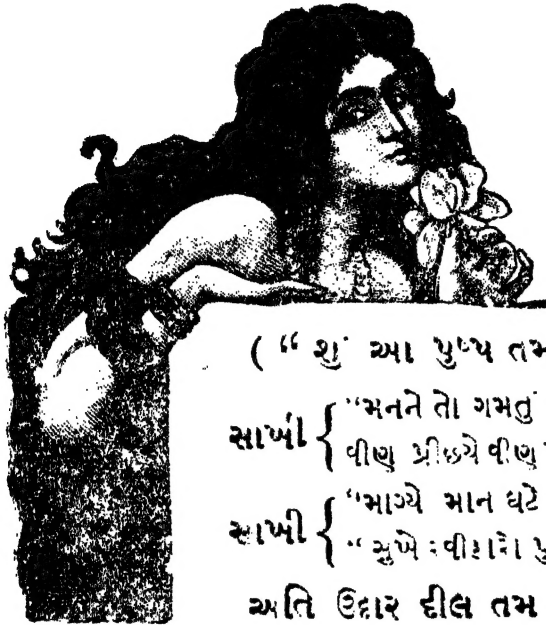
ન મોહે માયા મહોખતમાં, ન લોભે માલ દોલતમાં;

જીવન નજર પ્રાણ સૌ પળમાં, તને જે હીંદને કાળે.

ચત્રોર્ધ્વમસ્તતોજય છે, કરો ચાહોમ શો ભય છે;

અમર તે કાય છે નિશ્ચયે, મરે જે હીંદને કાળે,

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —:::—



મંજરીએ મનહું મોહું રે,
મન ગમતા મહારાજ—
મારામનગમતામહારાજ
એ શું દીલહું અમ પ્રાચું રે
મન ગમતા મહારાજ—

(“ શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમે છે ? ”)

સાખી { “મનને તો ગમતું થાણું મુખથી કેમ મંગાય,
વીણ પ્રીછ્યે વીણ પારખ્યે, ઘટે માન મુનિરાય

સાખી { “માગ્યે માન ઘટે નહિ, જેવું જ્યાં દાતાર,
“મુખે : વીણારો પુષ્પ આ, ધરો રણુ મોઝાર.

અતિ ઉદાર દીલ તમ જોયું રે.....મનગમતા

ઉદયભાણુ—

—:::—

મન માયાના કરનારાંરે, જરી જોને તપાસી તારી કાયા,
પુછી જોને તું પંડીત પુરાણારે, કાના અમર છે લેખ લખાણા;
કાચી છે કાયા આ, માટીની માયા, છે માટીના ખેલ ખનાયા,
શાણા તો સમજી અલગ થયા, પણ આલક ખીયારા લપટાયા.
લાખોની પાંખો ગઈ છે પીંખાઈ, જેણે મૂંછપર લીંબુ ઠરાયા;
કાળના કોવાડેથી કાણુ ખચ્યું છે, બલે રંક કે હોય મહારાયા,
મંથાના જેવા રંગ સોનેરી, વંધ્યાને લાડ લડાયા;
જોખનને તન ધન તેવા સમજવાં, પાણીમાંના પડછાયા.

લીલાવતી

—:≡≡≡:—

અરજ સાંભળાને સરકાર મુજને ગાંઠતી નથી ઘરનાર (એ ટેક).
 અગીયાર વાગે ઉંઘમાંથી ઉડી, તરત તડકે જાય;
 દાતણ ક્યાં વિના મોગરીને મુળા ખોળામાં લઈને ખાય-અ.
 વાંકું ચુકું ખોલી વઢવું ને રડવું, કુઅડ રાંડને રોજ,
 ઘરમાંથી ગાળ ધી ચોરી ખાવાની, ખોટી પડી છે ખોજ.-અ.
 પાડા પાડોશીને ડોશી ડોસાથી, લડી ચુકી લાખવાર,
 પોતાના બાળકને નિત્ય બઝુડે, મારે મને પણ માર.-અ.
 રાખના ઢગલામાં ફેરા પડ્યા જેવું, રાંડના મોઢાનું રૂપ,
 ભુત ભડકામણી ભારે કુભારજી, બડકી મરં છુરે ભૂપ.-અ.
 મુગરીના માળા સરખું છે માથું, વેંત વેંત લાંબા વાળ.
 ખણુતાં જીવેના ટોકળા ખેરવે, પરસેવાની પડનાળી,-અ.
 હોળી-દીવાળીએ નહાવાનો નેમ છે, વડી ચતુર છે વહુ,
 અંગે ઓઘરાળાને લુગડામાં લીખો, મારવાડ કેરી મઠિ.-અ.

વીણાવેલી—

—:≡≡≡:—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ,
 તારો ત્યાં લગી જાયજે, જ્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ;
 સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ સરખાં માની લઈએ,
 રાખે જેવી રીતે રાખા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.—સદા.

સાખી { પીંપળ પાન ખરંતા હરતી કુંપળીઆં
 { મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી ખાપુડીઆં.
 દશાના ઢંગ રૂતુના રંગ જેવા દેખી લઈએ—સદા.
 સાખી { કદી મેહલો ને માળીઆ, કોમળ છપ્પર ખાટ;
 { કોઈ દીન એવો આવશે, ભુખ્યે ન મળશે ભાત—સદા.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —રાગ. ભજન—



રામ ભજ તું પ્રાણીયા,
તારા ભવની ભાવટ ભાંગશે (૨)
("ખોલો રામ સીતા રામ")
પંખીડા જો તું વિચારી-
કર્મ તારા લે સંભારી,
વાસના નહારી.....

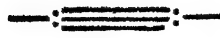
તુને રૌવરૌવ નર્કે નાંખશે-રામ
મૃદ તે મતિ વિસારી,
મતિ તેવી ગતિ તારી,
ઉડજે સંભારી તારી-
કાયા કંચનની થશે-રામ.

અરૂણોદય

—:====:

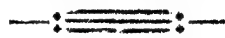
તમે જો જો ન વાયદા પીતાવજો,
પીયુ પહેલી પેસેજરમાં આવજો;
હાર તોરાથી સ્વાગત શોભાવજો—પીયુ.
શિલ્કની કીનાર કોષક વાયલ આછેરાં,
કોષક નવા નાટકના અચ્છાં ઓપેરા.
થોડા હેડન્ગીલ હેર ઓઘલનાં લાવજો—પીયુ.
એક હારમોન્યમ પેરીસનું લાવજો,
આવવાનો તાર મને આગળથી આવજો.
તમે સામા સ્ટેશન પર સીધાવજો—પીયુ.

બલીરાજી.



વશ કીધો તેં વીર મારો, જે મુણીયલ ને બહુ સારો,
 નથી વાંક જરા કાંઈ મારો નણહલ તમ વીર ઠગારો;
 રંગ મહેલમાં હતી એકલી આવી અડપલું કરી ગયા,
 ચુંબન કરી, ભરી અંક મીલાવી. મોહન મનડું હરી ગયા.—નથી.
 વસંત-જોખન ડુલવાડીમાં ભુલો પડી ગયો ભમરો.
 લાલચ આપી તેં લલચાવ્યો, અંધુ ડહવેલો ડમરો—વશ.
 શરમાળે મને સાન કરીને કંચુકીની કશા છોડી,
 હૃદય-ધરાપર થન થન નાચ્યા, લાજ શરમ સૌ તોડી—નથી.
 વદન ચન્દ્ર છાંયી રતી લગલે, બ્રહ્મડી કામજુગારી,
 અંધુ મારો સરળ હૃદયનો કળા અજળ છે તારી—વશ.

વિણાવેલી—



અરે શું માનવનો અભિમાન પલકમાં ટળી જશેર,
 અરે જેમ પીપળ ઉપર પાન-પલકમાં ખરી જશેર.
 પલકમાં ખરી જશેર-માટીમાં મળી જશેર—અરે
 ઘડી જીવતરમાં ઘડી એક સુખની ના.....રે નથી;
 મૂઢ મમતમાં તોયે મરતા આ અ.....રે મથી.
 પામર નર નાદાન.....અરે શું.

સાખી { “કાયા કલેવર કારમું, છે ગંદાપીનો ઘાડવો.”
 “સમજી જને સમજી જઈ, અભિમાનને વણસાડવો.”

સાખી { “અભિમાન રૂણિધરને નહિ. દુધ પાકને પેઢાડવો.”
 “રાવણ સરિખા રાજવીએ. લીધો નથી કંઈ લાડવો.”

માલતી-માધવ.

—:≡≡≡:—



નાનકડી નાજુક નાર, બહુ નાનકડી, બહુ નાનકડી
મારા લાલની છું લાડકડી (૨) છું લાડકડી (૩)
આંખ તણે મટક પટકુ છું લાલને-
નાની શું સમજે વહાલાના વહાલને
(હું તો બહુએ સમજું છું)

જાણી ભોળો ભરથાર, તું બહુ માથે ચડી (૩) નાનકડી.

ખિલ્લમંગળ ઉરે સુરદાસ. રાગ-ભજન.

આ તારાં વચનો સારાં, સ્નેહે સાંભળતાં.
શાન્તિ પામ્યું મન મારું રે આજે—આ.
જગની જંગળમાંથી બાળતો બચાવ્યોજ,
ધન્ય ગુરૂ ચીન્તામણી, ધારું રે આજે!
—ભકિત ભગવાન કેરી કરતાં હમેશાંજ.
થવાનું ત્વરાએ શુભ તારું રે શાણા—આ તારાં,
વીર કેશરી

—:≡≡≡:—

આપ પાપડવાડીમાં પધારજો લહેરીલાલ,
મંદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી દારની દુકાન છે.
રંગરંગીલા ચાલ મારી પાડોસમાં તુલસી ક્યારાનું નિશાન છે ?
છન્નમાં! તુલસીના ઝાડનું નિશાન છે—લહેરીલાલ.
અખંડ અતે અમંગ આજ સાંજ પહેલા પધારજો.
હડતાવાળાનું તોફાન છે. જ્યાં હડતાવાળાનું તોફાન છે—લહેરીલાલ.
જોખમ ભરેલું. કામ પુરી પંચાત છે, ધાસ્તી છે! આશ્વતમાં
જન છે, મારા આપ ધાસ્તી છે—લહેરીલાલ.

સંગીત લીલાવતી —:===:

લાજ છોડી છેક તેં જકેલ છોકરા, આપની તેં આખરના કાંકરા કર્યા.
આવી છે દીવાળી હોળી હઠ્યામાં બજે, જઈ છું. વહુને

તેડવા પણ દાડો શો વજે. લા.

સે-સાસરામાં જાણે છે જમાઈને સહુ, માટે નહિ મોકલે વેવાઈ તો વહુ. લા.

સ-કરવાને વીવેક લોક લાજથી જવું.....

જે-ગાડી લાગ્યો ખોટી ક્યાં સુધી થવું.

ખિલ્લમંગળ ઉર્ફે સુરદાસ —રાગ-ભજન—

દાસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા, દાસ પરે, દયા લાવો-ટેક.

સંસાર સંબંધ ત્રોડી જીવ આપ ચરણે જોડી,

હુંતો બની બેઠો, આવો આવોરે—દયાળુ.

આંખો વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાઈ,

વારે-અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ.

બલીરાજ —:===:

આનંદ મંગળ ગાઓ પરણાવી લેશું દહાવો,

મારી વેવણ રસીલી જોડી શોભશે ?

નિરખી કન્યા કહેશે, મુખ જોઈ તાડી રહેશે-મારી.

વાહ હીક મળ્યું છે ટાણું, એક લુલું ને બીજું કાણું;

મળી વેવાઈને વેવાણું. ફેરવોને ઝટ-આનંદ.

ફડાકિયા તમે જોશે, હોળીને દહાડે રોશે;

કેવી જાન જોડી હું આવું, દુનિયામાં ડંકો વાગશે-આનંદ.

તડાકીયા કહું તમને. અતિ ઉમેદ મનમાં અમને,

વાળાં વગડાવું જો જો, ફેરશુરામનો ફડાકો-આનંદ

(મુંબઈની ઇમીટેશન શેઠાણી !) રાગ-ગઝલ—

તમે મુંબઈ વિષે આવ્યા, નિહાળી સર્વ હરખાયા

છતાં સાહેબ ઓ મહારા ! જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
અહા ! મુંબઈની અલખેલી ! છકેલી કંઈકે મુઘરેલી,

લટકતી લાજને મેલી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
ફરે છે કંઈ ઉધરાણી, લખે નામુ નયનતાણી

છતાં કહેવાય “ શેઠાણી ” જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
પતિ પરદેશમાં આવે, પ્રિયાને પાસે તેડાવે;

પછી વહુ પાંખ ફફડાવે, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
સ્વદેશે કામ સૌ કરતી, ખુશીથી ખાંડતી દળતી;

હવે રામા વિના રડતી જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
ઘરે સસરો અને સાસુ ખરચ વિણ ખેરવે આંસુ

જમે વહુ મિષ્ટ ફરમાસુ જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
કુવેથી ખેંચતી પાણી, નણુંદની સાચવે ભાણી

હવે ચંદ્ર રાયની રાણી જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
ઘણી મુંબઈ તણી નારી બતાવે ઠાઠ બસ ભારી

ભલે વર થાય ભીખારી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
અને મુંબઈની શેઠાણી કરે પઈસા તણું પાણી

રજે વર ટાંટીઆ તાંણી જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
પતિ શીતેર લાવે છે, સફળ પત્ની ઉડાવે છે,

છતાં દેવું કરાવે છે, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
વસાવે નવનવી સાડી, કુલેલી ફેન્સી ચોળી;

ખરીદે બુટની જોડી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?

સુવાસિત તેલને અતર, રૂમાલો રાખતી સતર,

ગણે છે કાણુ ત્યાં ગણતર ! જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
કબાટો કે ત્રીજેરી ના-છતાં દશમાર ચાવીના;

રૂપાના રાખતી ઝુડા, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
જશે નાટક તમાસામાં અગર સરકસ-સીનેમામાં;

ગણે મ્હોટાઈ ભપકામાં જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
સદા નરવી રહે નાડી, જતાં કંઈ જોઈશે ગાડી;

જશે લટકો કરી લાડી, જુઓ મુંબઈ શેઠાણી ?
કરે ધરકામ સૌ ઘાટી—પદ્મણી પાલવે જાતી;

અદા ? હોંસે હવા ખાતી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી ?
નથી નારી સકળ એવી, સતી કંઈ છે સીના જેવી;

દયા સૈભાગ્યની દેવી, અસહ્ય છે એજ શેઠાણી ?
નકલ કરનાર શેઠાણી ? સુણી ના કોપશો વાણી;

હશે પરમાર્થિ ને શાણી, ખરી મુંબઈની શેઠાણી ?
અપંગો પર દયા આણી, દુઃખીના દર્દને જાણી;

મદદ દેતાં ન અચકાણી ! અદાદા ! એજ શેઠાણી ?
સ્થિતિ સ્વામી તણી જાણી; વીના “ઘાટી” ન ગભરાણી;

શિયવંતી વિનયવાળો, ગુણી ગૃહરાજ્યની રાણી ?

(“રા. મણીકાન્ત” ની કાવ્યમાળામાંથી)

ખિલ્લમંગળ ઉદ્દેશ સુરદાસ-રાગ. ભજન—

વિષય વાત મમ તાજી તજીને, કૃષ્ણ ભજન છું કરવા દે,
અધમપણાને અલગ રાખી, ભંડાર ભક્તિના ભરવા દે,
નટવર નામતું નામ મળ્યું છે. તો ભવસાગર તરવા દે !
નાશ્વંત નર નામ છોડીને અક્ષય વરને વરવા દે—વિષય

રાજા જશવન્તસિંહ —રાજ. કુંવાલી—

અમર આત્મા અમારો છે. મરણ દરકાર શા માટે !
મરી જાણે જે જન્મીતે, જીવન દરકાર શા માટે !
જગતમાં પ્રાણી કે મરતાં-મરીને-જન્મતાં પાછાં,
પ્રધાં ઘટમાળમાં ફરતાં, પછી તકરાર શા માટે !
ચૂક્યો જે લક્ષ જીવનનું ગયો તે જીંદગી હારી.
જીવ્યો તે ના જીવ્યો જગમાં, જીવનને ભાર શા માટે.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —:===:

માલીકના બાળક સૌ, માલીક સૌના શ્રી જગનાથ (૨)
કર્તા હર્તા સૃષ્ટિના સૌ બાળ એને હાથ-
ઋણાનુંબંધે આવી મળતું, બાળ્યું નવ કોઈનાથી બળતું
જગત માત્ર તેને આધીન છે. અનાથના જે નાથ
નહિ પીડ આ પોતા તણો, પોતાનું કંઈ ના જાણવું
સોએ શુભાશુભ કર્મને પોતા તણુંજ પ્રમાણવું-જગત.

બેલતો કાગળ —:===:

રંગી, આ દુન્યા. નારંગીએ, રંગી, તે રંગી બેરંગી, દુન્યાદોરંગી...રંગી.
સાગર પાણી શીતળમાં, વડવાનળ તેનાતળમાં, આગને પાણી બન્યા સંગી
આ આગે અંગી મનાતાં, કાલે ભુજંગી થાતાં

કોણ ભુજંગી...કોણ અંગી...રંગી...

વાયુ જે દીપક હારે, આગને એજ વધારે;
પ્રભુની પ્રભુતા દોરંગી...રંગી આ દુનીઆ...

બોડાણો. —કુંભીર ભજન—

તારી ધીર ગાડી હાંકારે, મેરામણ ગાડીવાળા,
તારી મજરે ગાડી હાંકારે, મેરામણ ગાડીવાળા;
ઘોડા છુટ્યા ચાનશે, પીછે પડી પોકાર,
દશ દરવાજા બંદ હુવા, તોળી નીકળ ગયા અસ્વાર-તારીં
ગંગા કીનારે ધર કરી, અને નદાવો નીરમળ નિર,
આપ્યા વિના શું પામીએ, તે કહી ગયા દાસ કુંભીર-તારીં

સમાપ્ત.

ભજન-કિર્તન અને ભક્તિરશમી ભરપુર કાવ્યોથી હલાહલ

❧ ઘેરેઘેર વખણાયલું ❧

નરસિંહ મહેતો, મીરાંબાઈ, દયારામ, પ્રેમાનંદ
વિગેરે પ્રાચીન ભક્ત કવિઓની કાવ્ય પ્રસાદી ૩૫ મહોદ્દં પુસ્તક

====કાવ્ય દોહન====

જેમાં-પ્રભાતીયા, ભજન, પદ, ગરબી, લાવણી, વિગેરે
અસંખ્ય પ્રખ્યાત ભજનોનો ભંડાર ભરેલો છે.

કીંમત રૂ. ૨-૮-૦ અઢી રૂપીયા.
મળવાનું ઠેકાણું:—

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકશેલર.

રાણીતળાવ—સુરત.

તૈયાર છે! તાકીદે મંગાવો-વહેલો તે પહેલો

— સંગીતના શોખીનાને માટે —

❖❖ અસલ:—:સંગીત ❖❖

ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભા. ૧ થી ૧૦ સાથે.

સંખ્યામાં અધીચી, ફેન્શી પચરંગી-રાધા કુબજન
દર્શણીક ચીત્રવાળું મજાકત કાર્ડગોડનું પુસ્તક-ઉપરાંત
જાણીતી અને માનીતી નાટક કંપનીના પ્રખ્યાતી
પામેલા ગાયનો-ભજનો-ગઝલો પ્રખ્યાત ગાનારાઓ અને
ગાનારીઓનાં રાગ-સાથેનાં ઉસ્તાદી ગાયનો વીગેરેથી ભરપૂર.
આ આવૃત્તીમાં બહોળો સુધારો કરવામાં આવ્યો છે-જરૂર
ખરીદો-આ બુકને મળતી બીજી બુકો ઘણીઓ-મહાર પડી છે.
ખરીદનાં પહેલાં હુમારે આખું નામ વાંચી લેશો.

❖ કીમત એક રૂપીઆ. ❖

એ માહેની નાની-પાંચ ભાગ-ની બુક

કીમત દશ આના.

અક્ષરનું પડીકું ભા ૧-૨-કી ચાર આના.

વી પી. પોસ્ટેજ વધુ

મળવાનું કેડાણું: -

શા. યુનીક્લસ મગનક્લસ બુકશેડર

૬૦ રાણીતળાવ મેઈન રોડ-સુરત.

આ બુક-સુરત બરોડાપુરી ભાગળ, ભાઈવાળી પોળ, અનાવિલ લોજની બાજુમાં આવેલા
શ્રી “અનાવિલ બંધુ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં ગોળીદાર રાહાવાઈ નાયકે છાપી.

